

foregaaet som en god og lønnende Forretning, og jeg tror ikke, man skal være bange for den høje Stat.

Finansministeren (Büttichau): Jeg vil blot bemærke over for den sidste ærede Taler og for øvrigt flere andre Talere, der have haft Ordet, at det rigtignok forekommer mig, at de se lidt for strengt paa Tilvirkningen af Øl i de smaa Bryggerier. De smaa Bryggerier kunne ikke som de store lønne deres Bestyrere med enorme Gager; de kunne ikke anvende de allerbedste tekniske Midler og straks bringe de ny Opfindelser i Virksomhed, de maa paa mange Omraader føle sig hemmede lige over for Storiindustrien. Jeg tror ogsaa, man kan sige, at naar der er Tale om at stille alle lige for Loven, og det var det Udtryk, det ærede Medlem for Sorø Amts 3dje Valgkreds (Røedt) brugte, hører dertil netop at tage disse Hensyn til de smaa Bryggerier. Naar man har peget paa, at Udbyttet for de smaa Bryggeriers Vedkommende har været overordentlig stort i de seneste Aar, vil jeg ogsaa understrege „i de seneste Aar“; thi længere tilbage, da de 7 Aar, nys vare paa-lagte, hørte i det mindste jeg overordentlig mange Klager fra de smaa Bryggerier; de saa sig den Gang ingenlunde i Stand til at udbetale noget stort Udbytte. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem for Thisted Amts 3dje Valgkreds er Meddejer af et stort eller et lille Bryggeri. Jeg skulde næsten formode, at han med sin store Sagkundskab paa alle Omraader her talte ud fra en Sagkundskab, der maatte knytte sig til et større Bryggeri; thi uden at være Meddejer af noget Bryggeri ved jeg bedre end nogen anden, hvor stærke Klagerne fra de smaa Bryggerier have været endnu for ganske faa Aar tilbage. Jeg skal derfor vedblivende udtale min Forventning om, at man vil tage et billigt Hensyn i det mindste for en passende lang Periode til de smaa Bryggeriers Tarv og til deres Kamp mod de store. Vil man gaa bort fra saadanne Begunstigelser, selv om de kun blive hvede som temporære, vil man derved gøre de store Tilvirkninger den allerstørste Tjeneste; thi de se selvfølgelig gerne, at de smaa Industrier svækkes eller gaa under. Lige over for det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (S. Olsen), der talte for yderligere Udsættelse, fordi Toldlovsforslaget endnu ikke er bragt til Ende, skal jeg kun bemærke, at det Hensyn der i For blev taget, kun var et Hensyn til Toldkommissionens Arbejder, idet man muligvis kunde forudse, at Told-

kommissionen, skont det ikke udtrykkelig var nævnt i Kommissionen, vilde have optaget den foreliggende Beslutning og Spørgsmaalet om Spiritusbeslutning overhovedet til indgaaende Behandling. Det har nu ikke været Tilfældet, men jeg ser ikke i den Omstændighed, at der ikke er stillet nogen Indstilling herom fra Toldkommissionen, nogen Opfordring til yderligere at suspendere den Afgørelse, der her skal træffes om Ølbeslutningen. Jeg vil kun henvise det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds til at virke, hvad han kan, ogsaa med Hensyn til Toldreformen.

J. Sage: Jeg vil blot til det ærede Medlem for Køge (Alberti) sige, at det kan lyde overordentlig kont at ville tage Parti for de smaa og at ville gøre dette til enhver Tid, men jeg vil i den Henseende bemærke, at der ikke er Tale om at vise Humanitet, Billighed o. s. v. over for de smaa og trykkede, men Spørgsmaalet er, hvorvidt Staten skal lige frem tage Parti for de smaa Produktionsvirksomheder, selv om der er de naturlige Betingelser for, at Virksomheden drives bedst ved at koncentreres i det store. Det er det, jeg har fremhævet, og jeg har aldeles ikke modsat mig, at de smaa Virksomheder faa den Hjælp, man finder passende, naar det kun sker inden for rimelige Grænser og ikke bliver en Hjælp, som netop betyder det samme som at tage Parti for en vis Produktionsmaade imod en anden. Det ærede Medlem kan ikke, naar han ellers vil være konsekvent, benægte, at det vilde føre til en helt anden Ordning af de økonomiske Forhold end den, han ellers priser, nemlig den fri Konkurrence. Det ærede Medlem staar jo ogsaa selv i Spidsen for netop store, koncentrerede Foretagender. Han vilde vist næppe synes om, at Staten paa disse Omraader tog Parti mod ham.

Alberti: Det, som Lovforslaget tilsigter ved at gøre Forskel mellem store og smaa Bryggerier, er netop at bevare de smaa Bryggerier for Ruin og Ejendomsforringelse derved, at der gøres en Forskel i Skatten. Disse Grunde vedblive at gælde saalænge der er Forskel mellem smaa og store Bryggerier og deres Produktionsomkostninger, og det er derfor i sin Orden, at Skatteforstellen bliver vedvarende, saaledes som det staar i Forslaget. Jeg skulde ogsaa tro, at det at indrette en Lov saaledes, at man undgaar at ødelægge de smaa Virksomheder derved, kan i første Række kaldes human.